A stylized illustration of two wheat stalks in black silhouette against a teal background. The stalks are positioned vertically on the left side of the cover. The top grain is larger and more detailed, showing individual grains. The background features several thin, white diagonal lines that create a sense of perspective or a horizon line.

2
1964

R Referatiivne kogumik

ARH

2/61203

25750
EESTI NSV PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TOOTMISE
JA VARUMISE MINISTEERIUM

REFERATIIVNE KOGUMIK

RATSIONALISEERIMISETTEPANEKUID
TAIMEKASVATUSES JA LOOMAKASVATUSES

UDOKVIRA
2
30013
Eesti NSV Põllumajandussaaduste Tootmise ja Varumise
Ministeeriumi Teaduslik-Tehnilise Informatsiooni Büroo
TALLINN 1964

636+631.3(048)

Koostanud H. Annus ja E. Nõmme

REFERATIIVNE KOOGUMIK

RATSIOONALISEERIMISETAPANKIUD
TAIMEKASVATUSES JA LOOMAKASVATUSES

ARHIIVKOGU

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
61203

Eesti NSV Põllumajandusministeeriumi Teadus- ja Vastandus-
Ministeeriumi Teadus- ja Vastandus- ja Informatsiooniosakond
TALLINN 1984

SAATEKS

1963. aasta 10. detsembril toimus meie põllumajanduses töötavate leiutajate ja ratsionaliseerijate II vabariiklik konverents. Konverentsil vastuvõetud otsuste kohaselt antakse alates käesolevast aastast teaduslik-tehnilise informatsiooni materjalidena perioodiliselt välja kogumikke paremate ratsionaliseerimisettepanekute kohta taime- ja loomakasvatuse alal. Ratsionaliseerimisalase töö hoogustamiseks põllumajanduses ning kolhoosnikute, sovhoosijate jt. töötajate heade ettepanekute tutvustamiseks ja juurutamiseks kõigis põllumajanduslikes ettevõtetes on vajalik, et kolhoosid ja sovhoosid pidevalt vormistaksid kõik ratsionaliseerimisettepanekud ja saadaksid paremad neist tootmisvalitsuste kaudu Eesti NSV Põllumajandussaaduste Tootmise ja Varumise Ministeeriumile.

Kuna käesolev kogumik on põllumajandusalast ratsionaliseerimist käsitlev esimene väljaanne, oleks vajalik, et sovhooside ja kolhooside juhtijad, insener-tehnilised töötajad ning ratsionaliseerijad saadaksid oma arvamused ja ettepanekud — kas ja kuidas kogumik sellisel kujul rahuldab ning mida peaks edaspidi ratsionaliseerimist käsitleva materjali väljaandmisel arvestama. Arvamused ja ettepanekud palume saata aadressil: ENSV Põllumajandussaaduste Tootmise ja Varumise Ministeeriumi Ratsionaliseerimisbüroo. Tallinn, Lai t. 41.

Koostajad

ADRAKORPUSE JA -TERADE TUGEVDAMINE

Autor: Paide tootmisvalitsuse kolhoosi «Uus Tee»
töökoja juhataja E. Eding

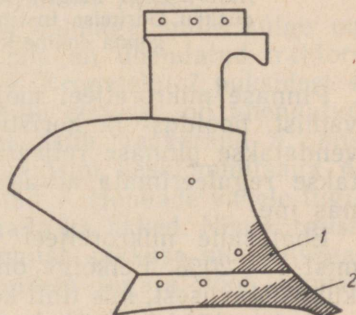
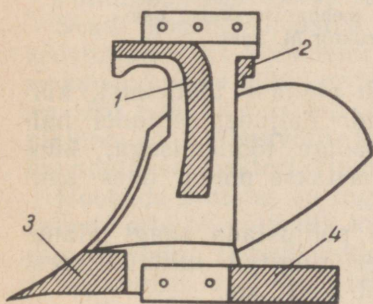
Ratsionaliseerimistunnistus nr. 53 (25. XII 63. a.)

Juurutatud Paide tootmisvalitsuse kolhoosis «Uus Tee»

Sagedasemateks häireteks künnitöödel on adrakorpuste ja -terade murdumine ja paindumine.

Korpuse tagumise tugiserva murdumise vältimiseks keevitatakse tugiserva alla ümarterasest tükk. Tugiklapid keevitatakse ka korpusele ja tallarauale.

Terade purunemise vältimiseks keevitatakse tera korpuse külge kinni. Samuti keevitatakse tera ja korpuse külge tugevduslapp, mis ulatub peaaegu tera ninani. Eriti tähtis on, et tühimik, mis jääb tera ja tugevduslapi vahele, oleks täidetud metalliga ja kinni keevitatud. Tera kulu-

Joonis 1. Pealekeevitatud tugilapid.

1 — tugilapp korpuse tugevdamiseks (30×60); 2 — tugilapp korpuse tagumise serva tugevdamiseks ($\varnothing 40$); 3 — tugilapp tera tugevdamiseks (80×10); 4 — tugilapp tallaraua tugevdamiseks (80×10).

Joonis 2. Malmi pealekeevitamine.

1 — adrahõlma eesservale;
2 — adratera lõikeservale.

Joonis 3. Malmi pealekeevitamine
adratera alumisele poolele.

misel kulub ka keevitus ning tera ja lapp tulevad kergesti korpuse küljest lahti.

Tera kulumiskindluse suurendamiseks keevitatakse tera lõikeservale malmikiht. Keevitamine toimub alalisvooluga, kusjuures elektroodideks kasutatakse vanu kõlbmatuid kolvirõngaid. Vanade kolvirõngaste puudumise korral võib kasutada malmipuru ning elektroodina söepulka.

Samal viisil kaetakse ka hõlma eesserv.

PÖLLUTASANDAJA

Autor: Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudi mehhaniseerimise osakonna endine konstruktor M. Saks.

Pinnase mikroreljeef mõjutab pinnase töötlemist, külvamist, hooldus- ja koristustöid. Paljudel juhtudel halvendatakse pinnase reljeefi ebaõige töötlemisega; künatakse reguleerimata adraga, haritakse põldu ühes suunas jne.

Ebatasane mikroreljeef võib põhjustada saagi alane- mist 15—20%. Eelkõige on see tingitud mitteühtlasest külvisügavusest, mis tihti kõigub 0—10 sm.

Koristustöodel, eriti lamandunud ja madalakasvuliste (hernes ja oder) kultuuride koristamisel, ebatasasel põllul kaod järsult suurenevad, kuna olemasolevad koristus- masinad ei kopeeri täielikult pinnase reljeefi. Peale selle takistab ebatasane mikroreljeef masinate kiiret liikumist, eriti risti põldu.

Kuna meie vabariigi majandites spetsiaalsed tasandajad puuduvad, on selleks otstarbeks konstrueeritud põllu- tasandaja ПН-3,0.

Joonis 1. Pöllumasandaja ПН-3,0.

Pöllumasandaja külgyaade on toodud joonisel 2.

Pöllumasandaja töötab ratastraktori rippes.

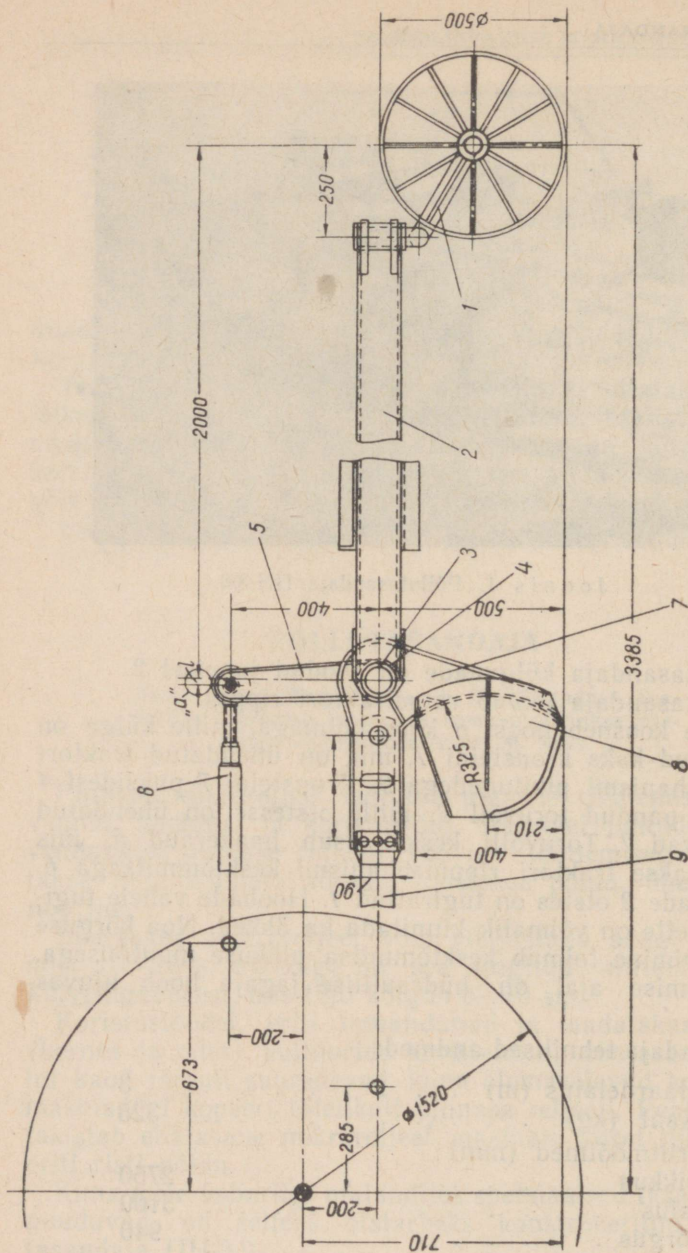
Seade koosneb noast 8 koos hõlmaga, mille külge on keevitatud kaks kronsteini 7, mis on ühendatud traktori rippmehhanismi pikitugedega 9. Kronsteini 7 puksidest 4 on läbi pandud toruvõlli 3, mille otstesse on ühendatud pikihoovad 2. Toruvõlli keskel asub haakeraud 5, mis ühendatakse traktori rippmehhanismi kesktõmmitsaga 6.

Hoobade 2 otstes on tugirattad 1. Hoobade vahele tugirataste ette on võimalik kinnitada ka äkked. Noa kõrguse reguleerimine toimub kesktõmmitsa pikkuse muutmisega.

Töötamise ajal on hüdraulilise jagaja hoob ujuvas asendis.

Tasandaja tehnilised andmed:

Haardelaius (m)	3
Kaal (kg)	325
Gabariitmõõtmed (mm)	
pikkus	2750
laius	3100
kõrgus	940

Joonis 2. Pöllumasandaja PH-3,0 külkvaade.

- 1 — tugirattad; 2 — hoovad; 3 — toruvõlli; 4 — puksid; 5 — haakeraud;
 6 — kesktõmmits; 7 — kronsteinid; 8 — nuga; 9 — rippmehhanismi pikitoed.

Hõlm

kõverusraadius R (mm)	325
lõikenurk	60°
kõõlü pikkus (mm)	400
pikkus (mm)	3000

Tootlikkus kiirusel 5 km/h (ha/h) 1,35

Töötab rippes traktoritega klassist 1,4 t

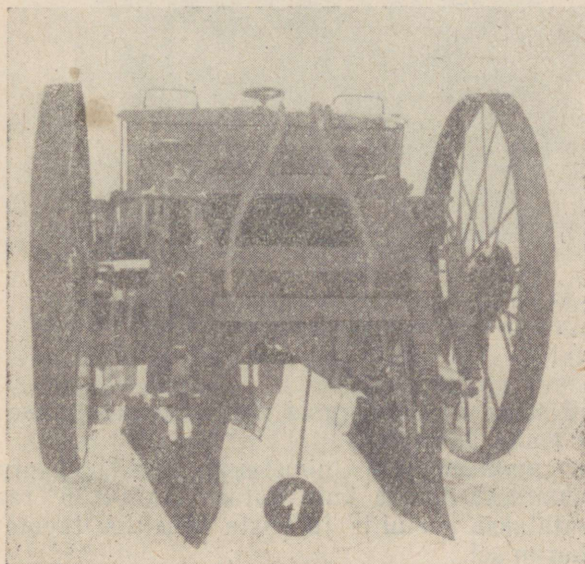
KARTULIPANEMISMASINA TÄIUSTAMINE

Autor: Rapla tootmisvalitsuse Kohila sovhoosi traktorist L. Bratske

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 19 (1. IV 63. a.)

Juurutatud Rapla tootmisvalitsuse Kohila sovhoosis.

Kartulipanemismasina vagude ajamise sahad ja muldamiskettad on asendatud muldamiskorpustega.

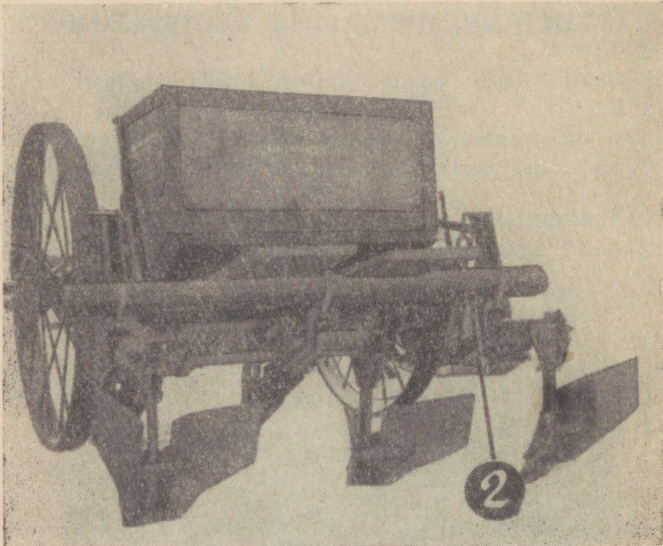

Joonis 1. Kartulipanemismasina eestvaade.

1 — esimene pruss.

Kaherealise kartulipanemismasina (CKT-2; KCKH-2) raami külge on monteeritud kaks prussi, üks ette, teine taha. Esimesele prussile monteeritakse kaks kivikaitse-seadmega varustatud muldamiskorpust vagude ajamiseks (joonis 1).

Tagumisele prussile monteeritakse kolm samasugust korpust vagude kinniajamiseks (joonis 2).

Joonis 2. Kartulipanemismasina tagantvaade.
2 — tagumine pruss.

Selliselt aetud kartulivagusid võib ilma vahepealse muldamiseta maha äestada.

Hiljem monteeritakse nimetatud muldamiskorpused koos kivikaitse-seadmega kultivaatori KKH-2,25 raamile ning kasutatakse kartulite ja teiste vahelharitavate kultuuride harimisel.

KARTULIVAO KÜLGEDE ÄESTAMISE ÄKKED

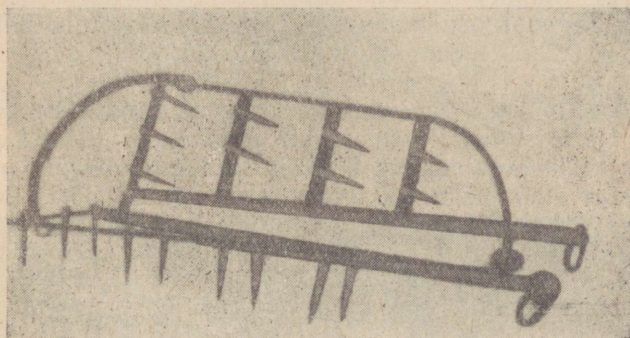
Autor: Tartu tootmisvalitsuse V. I. Lenini nimelise näidissovhoosi traktorist O. Leppik

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 22 (13. VII 63. a.)

Juurutatud Tartu tootmisvalitsuse V. I. Lenini nimelises näidissovhoosis.

Äke koosneb kahest omavahel šarniirselt ühendatud raamist. Raam on valmistatud 16 mm ümarterasest, mille külge on põikisuunas keevitatud pulkade kinnitusraudad.

Esimesel ja teisel kinnitusraual asub kaks pulka, kolmandal kaks või kolm ning neljandal neli pulka.

Joonis 1. Äkke üks sektsioon.

Vao külgede järgi reguleerimiseks on äkke raamid pealt ühendatud tellitava kaarrauaga, mille abil toimub ka äkke ülestõstmine koos muldajatega. Muldaja raamile on kinnitatud tõsteraudad, mille külge kinnitatakse äkked ketidega (äkked töötavad muldaja järel).

Äkked puhastavad vagude küljed umbrohust.

HEINAKOORMATÖSTJA

Autor: Harju tootmisvalitsuse A. Sommerlingi
nimelise sovhoosi endine peainsener N. Rea

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 18 (1. IV 1963. a.)

Juurutatud Harju tootmisvalitsuse A. Sommerlingi
nimelises sovhoosis.

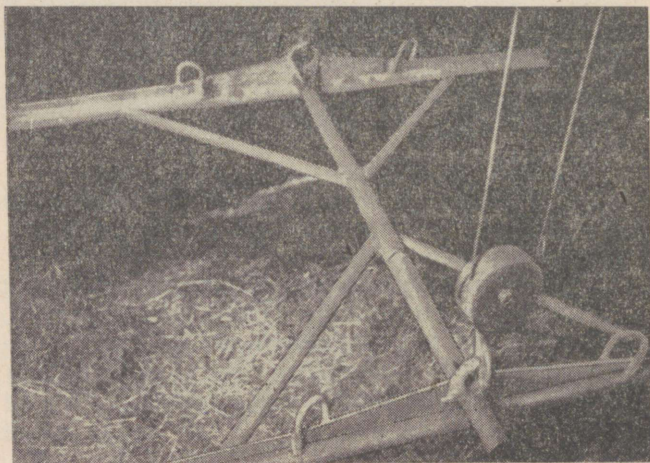
Heinakoormatöstja koosneb kaksik T-talast (I nr. 14), kahest elektritelferist TB-0,5, tõsteraamist, koorma kandepuudest, tõsterihmadest ja kettidest ning avamislukkudest.

Telferipaar on varustatud elektrilise edasiveovankriga. Tõsteraam ripub telferi konksude otsas.

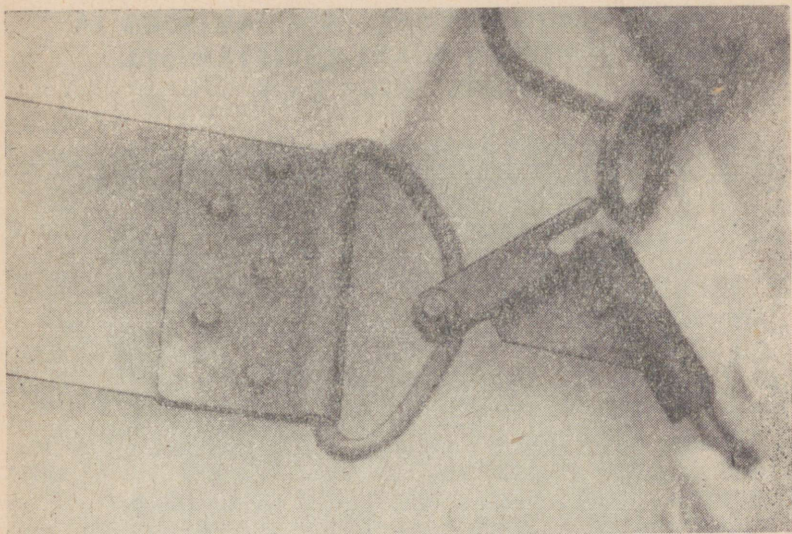
Koorma kandepuud (4,5 m) koos rihmadega (laius 20 sm) ja avamislukkudega jäävad heinakoorma põhja, rihmade otstes olevad ketid aga üle autokasti äärte ripuma.

Koorma mahalaadimiseks kinnitatakse ketid tõsteraami külge. Ülestõstetud koormat võib elektritelferite abil paigutada horisontaalsuunas ükskõik kummasse küüni otsa.

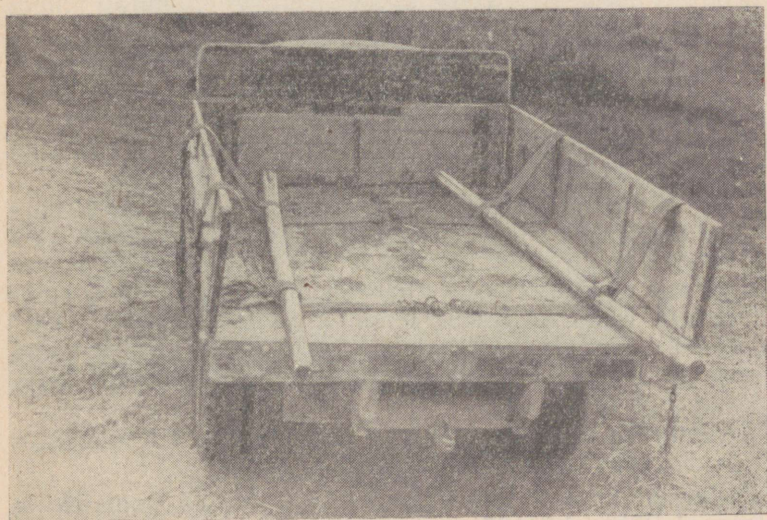
Koorma mahalaskmisel tõmmatakse lukud nööri lahti heinavirna kohal.

Joonis 1. Tõsteraam.

Joonis 2. Rihmad koos avamislukkudega.

Joonis 3. Koorma kandepuude asetamine veoplatvormile.

SEADE TIMUTISEEMNE ERALDAMISEKS JA KOGUMISEKS RUKKI KORISTAMISEL KOMBAINIGA CK-3

Autor: Paide tootmisvalitsuse kolhoosi «Võit»
kombainer T. Lips

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 44 (25. 12. 63. a.)

Juurutatud Paide tootmisvalitsuse kolhoosis «Võit».

Timutiseemne eraldamise ja kogumise seade koosneb järgmistest põhilistest osadest:

1 — punker; 2 — elevaator; 3 — elevaatori ajam; 4 — elevaatori ja punkri vaheline ühendustoru; 5 — sõel; 6 — sõelakasti all olev kaldu asetatud renn.

Punker 1 on kokku keevitatud 1 mm paksusest plekist. Punkri alumisse ossa on asetatud siibriga varustatud väljalaskekolu (kolu on võetud vanalt viljapeksumasinalt). Punker on kinnitatud kahe lattraua abil nelja poldiga kombaini raami külge.

Enne punkri monteerimist on vaja vahukustutaja kinnituskronsteinid asetada tahapoole. Punker mahutab umbes 100 kg timutiseemet.

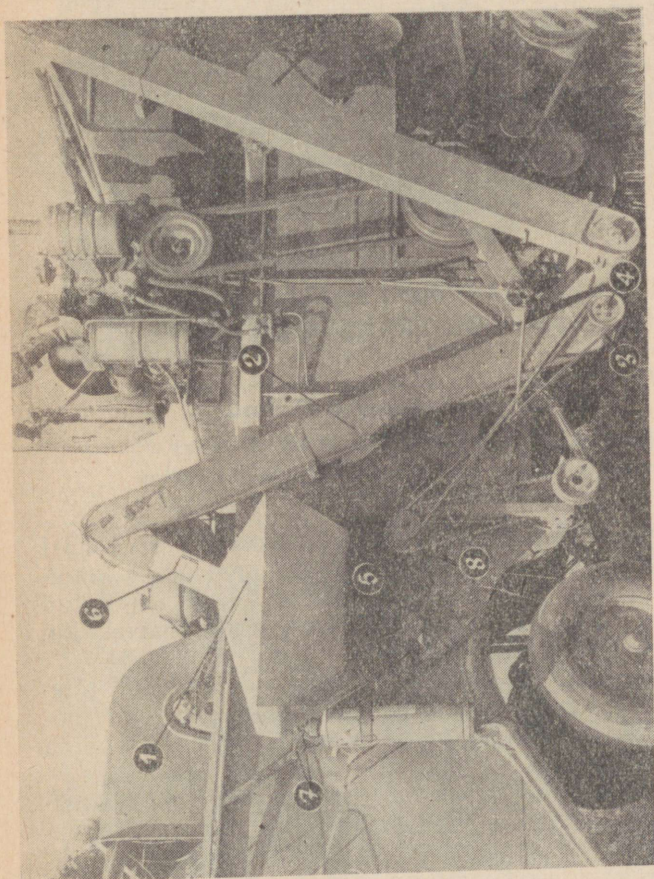
Elevaatoriks 2 on kasutatud kombaini C-4 viljapeade elevaatorit, mis on kinnitatud kombaini raami külge 3 punktis.

Elevaatori ja punkri vaheline ühendustoru 6 on valmistatud neljakandilise ristlõikega õhukesest plekist.

Elevaatori ajam (4, 5, 8). Elevaatori käitamine toimub kiilrihmaga B-3150 8. Ülemiseks kiilrihma rattaks 5 on kasutatud auto (ЗИС-5) mootori ventilaatori kiilrihma seibi, mis on ühendatud vahetüki abil puistajate võlli hammasratta ketiga. Vahetükiks on kasutatud ГАЗ-51 kardaanvõlli otsa (nuutidega), mis on kiilrihma ratta külge keevitatud ja hammasratta keti külge kinnitatud nelja poldiga M 12.

Alumiseks kiilrihma seibiks 4 on kasutatud ГАЗ-51 mootori väntvõlli otsas olevat kiilrihma seibi.

Sõel on võetud teraviljapuhastaja OC-4,5 komplektist (ava ristlõige 1,7×25 mm). Sõelakasti sisemistele külgedele, puhastusluukide alumisest äärest allapoole on kin-

Joonis 1. Seade timutiseemne eraldamiseks ja kogumiseks rukki koristamisel kombainiga CK-3.

1 — punker; 2 — elevaator; 3 — söelakasti all olev kaldu asetatud renn;
 4 — alumine kiirrihma seib; 5 — ülemine kiirrihma seib; 6 — elevaatori
 ja punkri vaheline ühendustoru; 7 — punkri kinnituspoldid; 8 — kiirrihm B-3150.

nitatud juhtsoontega varustatud puust liistud. Enne sõela kohaleasetamist tuleb teha sõelale plekist pikendus.

Sõelakasti all on kaldu asetatud renn 3. Sõelakasti põhja on tehtud ava. Ava alla on kinnitatud neljakandilise ristlõikega kaldu asetatud renn, mis on valmistatud 1 mm paksusest plekist. Renni ots ulatub elevaatori alumises osas olevasse avasse.

Seadme töötamine. Terad koos heinaseemnetega langevad läbi sõelakasti salusiisõela lisaõelale.

Terad langevad üle sõela otsa alumisele terade teole, timutiseemned lähevad aga läbi sõela kaldu asetatud renni kaudu elevaatorisse ja sealt edasi punkrisse 1.

SUHKRUPEEDIKOMBAINI KC3-1 TÄIUSTAMINE VILJALAADIMISTRANSPORTÖORIGA

Autor: Viljandi tootmisvalitsuse Gagarini-nimelise näidissovhoosi peainsener **H. Tusti**

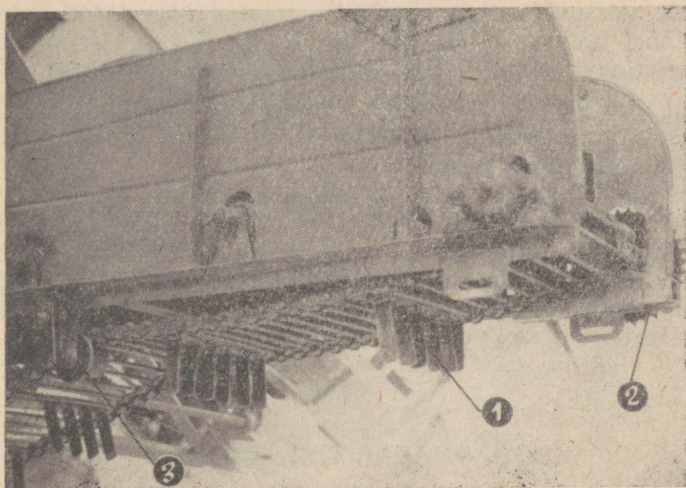
Ratsionaliseerimistunnistus nr. 37 (25. 12. 63. a.)

Juurutatud Viljandi tootmisvalitsuse Gagarini-nimelises näidissovhoosis

Tehase poolt toodetud suhkrupeedikombainid KC3-1 võtavad juurikad maast üles, eraldavad pealsed ja laadivad nii pealsed kui juurikad kombaini külge kinnitatud punkritesse. Punkrite täitumisel lastakse nii pealsed kui juurikad põllule hunnikusse.

Ettepaneku põhjal ühendati juurikate vastuvõtu- ja ülemine punkri transportöör ühiseks transportööriks (joonis 1), mille tulemusena on võimalik juurikad laadida traktori T-16 veokasti (joonis 2).

Ettepaneku rakendamisel on vaja demonteerida juurikate punker ja ülemine punkritransportöör koos kardaaniga. Mõlemad transportöörid liidetakse kokku laagrikorpuste kohalt nurkrauast (nr. 4,5) valmistatud tugilappide ja poltide M-12 abil, transportööri ketid ühendatakse, kusjuures ülemise transportööri kett varustatakse samasuguste tõstesõrmedega 1 nagu juurikate vastuvõtu transportööri kettki (joonisel 1). Ühendatud transportöör käitatakse kettülekande abil üle pörksiduri, mis on juu-

Joonis 1. Väljalaadimistransportöör.
1 — tõstesõrmed; 2 — pörksidur; 3 — tugirullid.

Joonis 2. Suhkrupedi laadimine traktori T-16 veokasti.
1 — tugi; 2 — tõmmits.

rikate vastuvõtu transportöörilt toodud ühendatud transportööri ülaossa 2 (joonis 1). Tugirullid 3 (joonis 1) vähendavad transportööri keti lõtku ja väldivad tugisõrmede 1 haakumist traktori veokasti külge. Pikendatud transportöör muudetakse jäigaks joonisel 2 näidatud teo ja kahe tõmmitsa 5 abil.

Pealsed, mis lastakse põllule hunnikusse, koristatakse kombaini järel sõitva traktori ДТ-14 või ДТ-20 lohistiga.

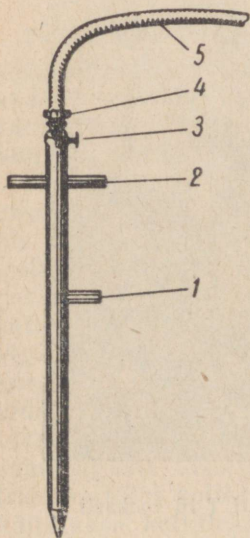
Nimetatud täiustuse tulemusel väheneb esimese transportööri kallak, suureneb raami ja transportööri vaheline ruum, ning kombainiga on võimalik koristada ka hübriidkaalikat.

SÜGAVVÄETAMISE PUURID

Autor: Tartu tootmisvalitsuse Sootaga sovhoosi aednik K. Pilvistu

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 32 (23. 10. 63. a.)

Juurutatud Tartu tootmisvalitsuse Sootaga sovhoosis.

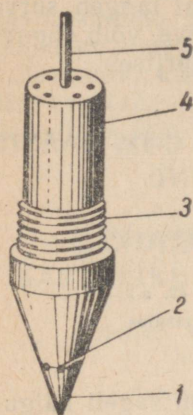
Puuviljaaedade sügavväetamise puurid on valmistatud 20 mm läbimõõduga torust. Toru alumises otsas on lahtikeeratav kooniline otsik (joonis 1 ja 2).

Otsikule on puuritud kuus 3 mm läbimõõduga ava. Avad on puuritud poolviltu, et väetislahus paisuks mulda nii sügavuti kui ka laiuti.

Toru pikkus on 1000 mm. Muldavajutamise hõlbustamiseks on 550 mm kõrgusel jalatugi ja 900 mm kõrgusel käepidemed. Puur on varustatud

Joonis 1. Sügavväetamise puur.

1 — jalatugi; 2 — käepidemed; 3 — kraan; 4 — vahemuhv; 5 — pritsi voolik.

kraaniga ja vahemuhvi abil ühendatud traktoripritsi voolikutega.

Sügavväetamiseks kasutatakse šassii-traktorile ДСШ-14 monteeritud pritsi ОСШ-8, mille paak mahutab 500 liitrit lahust. Selle muldaviimiseks kulus kahel inimesel pool tundi. Prits töötab

Joonis 2. Otsik.

1 — teravik; 2 — vedeliku väljavoolu avad; 3 — keere; 4 — aukudega kapsel (lahtikeerata); 5 — keermestatud varras, mis ühendab ülemise kapsli alumise teravikuga.

Joonis 3. Viljapuude sügavväetamine.

8—10 atm. survega, puuride muldaviimisel langeb surve 5—6 atm-le. Kasutades vastavaid vahemuhte, võib sügavvääetamiseks kasutada igasuguseid traktoripritse.

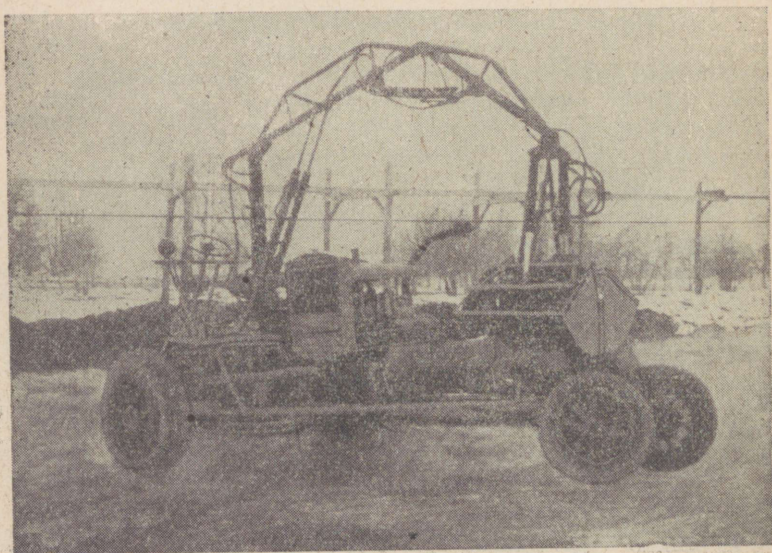
MAHAKANTUD KOMBAINIDE C-4 JA C-4M BAASIL TÖSTUK-LAADIJA EHTAMINE

Autor: Rakvere tootmisvalitsuse «Energia» kolhoosi esimees A. Suurmets

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 50 (25. 12. 63. a.)

Juurutatud Rakvere tootmisvalitsuse «Energia» kolhoosis

Mahakantud kombainidel C-4 ja C-4M on sageli käiguosa ja mootorid kasutamiskõlblikud. Kasutades nimetatud agregaatide ning tõstuki ПГ-0,5, ehtasid «Energia» kolhoosi mehhanisaatorid mahakantud kombaini C-4 baasil tõstuk-laadija (joonis 1).

Joonis 1. Tõstuk-laadija üldvaade.

Tõstuk-laadija on varustatud buldooseri- ja ning sobib hästi sõnniku, komposti, mineraalväetiste ja kruusa laadimiseks ning planeerimistödeks.

Majandid, kus on mahakantud kombaine, võivad sel teel ära kasutada veel kõlblikke kombaini agregate ning vabastada ühe traktori.

LAADIJA PY-0,6 BAASIL TÖÖTAV ROOP KARTULIKUHJALT MULLA MAHATÕMBAMISEKS

Autor: Rakvere tootmisvalitsuse «Energia» kolhoosi I brigaadi mehaanik V. Peinar

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 49 (25. 12. 63. a.)

Juurutatud Rakvere tootmisvalitsuse «Energia» kolhoosis

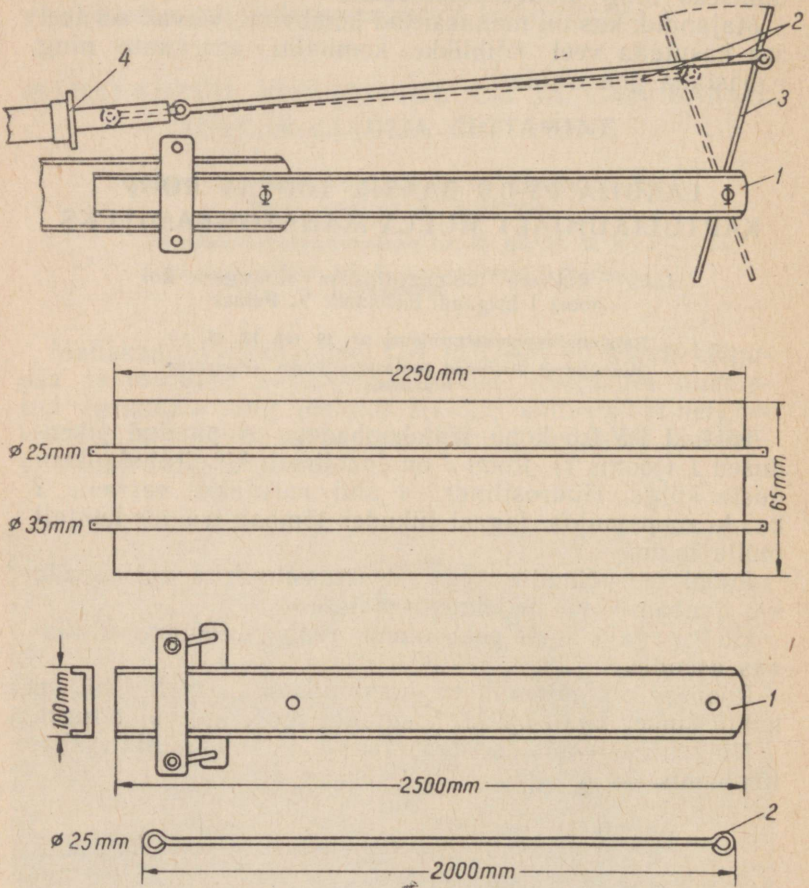
Tõstuki PY-0,6 kopa tõstehoobadele on pandud pikendused 1 (joonis 1). Roop 3 on šarniirselt kinnitatud pikenduste külge. Hüdrosilindri 4 abil surutakse varraste 2 kaudu roop mulda, tagasi liikudes tõmbab traktor kuhjalt mulla maha.

Roopi on võimalik kopa kallutussilindrite abil seada kas tõmbamis- või lükkamisasendisse.

Hüdrojagaja hoob peab olema roobiga töötamisel ujuvas asendis.

Roobiga on võimalik ka mahatõmmatud mulda hiljem kuhja ümber laiali ajada, kasutades roopi kui buldooseri.

Nimetatud roopi ei saa kasutada külmanud mulla mahatõmbamiseks.

Joonis 1. Mulla mahatõmbamise roop.

1 — tõstehoobade pikendused; 2 — vardad; 3 — roop; 4 — hüdro-silinder.

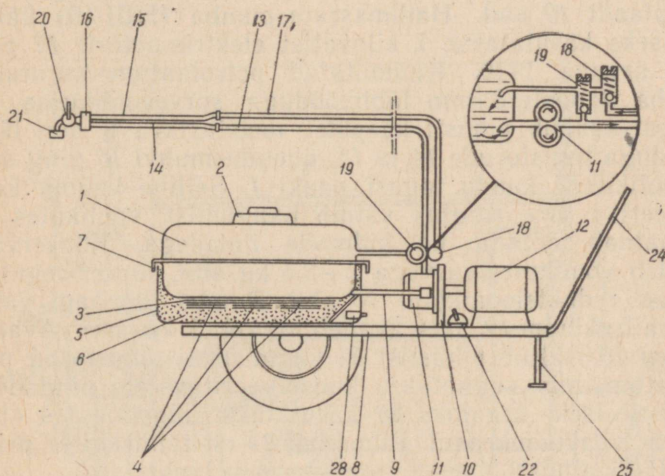
PÖLLUTÖÖRIISTADE JA -MASINATE KONSERVEERIMISAGREGAAT

Autor: Viljandi tootmisvalitsuse Gagarini-nimelise näidissovhoosi peainsener H. Tusti

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 37 (25. 12. 63. a.)

Juurutatud Viljandi tootmisvalitsuse Gagarini-nimelises näidissovhoosis.

Ettepaneku rakendamisega on võimalik konserveerida põllutöömehhanismide petrolaatumiga väljas ka madalatel temperatuuridel. Kattekihi paksus on 0,1—0,2 mm. Võrreldes käsitsikatmisega hoitakse kokku 80—90% konserveerimismaterjali. Tööviljakus suureneb 10—12 korda.

Joonis 1. Konserveerimise ja rullpukskettide keetmise agregaat.

1 — paak; 2 — rull-pukskettide keetmise vanni kaas;
3 — vilgukivist kaitsekiht; 4 — triikraua küttekahad;
5 — lehtterasest kast; 6 — asbestikiht; 7 — äärik; 8 — alusraam;
9 — ühendustoru; 10 — tugiplaat; 11 — hammasrataspump;
12 — elektrimootor; 13 — survevoolik; 14 ja 15 — terastorud;
16 — ühendusmuhv; 17 — survevoolik; 18 — reduktsiooniklapp;
19 — kaitseklapp; 20 — kraan; 21 — pihusti;
22 — reversiivne lüliti; 23 — bimetalalkaitsmega lüliti;
24 — juhtraud; 25 — tugijalg.

Selle agregaadiga on võimalik keeta ka rull-pukskette. Agregaat teenindab üks tööline. Konserveeriva materjali kuumutamine toimub elektriliselt.

Agregaat koosneb traktor T-16 kütusepaagist 1 (maht 35 l), mille ava kohale on valmistatud kaanega suletav vann 2 (18×24 sm). Paagi põhja alla, vilgukivist kaitsekihile 3 monteeritakse kolm paralleelselt ühendatud triikraua küttekeha 4 koguvõimsusega 1,2 kW. Paak 1 koos küttekehadega asetatakse 2 mm paksusest lehtterasest valmistatud kasti 5, mis kinnitatakse poltliitega nurkraust 4 valmistatud alusraamile 8. Paagi ja kasti vaheline ruum täidetakse 3—4 sm paksuselt asbestiga 6. Sademete pääsu kasti 5 väldib paagi liitekohale keevitatud äärik 7. Toru 9 ühendab paagi hammasrataspumbaga 11, mis kinnistatakse alusraamile 8 mm paksuse tugiplaadi 10 abil. Hammasrataspumba (HIII-10) käivitamiseks kasutatakse 1 kilovatist elektrimootorit 12 pöörete arvuga 1410. Kuumutatud petrolaatum surutakse pumba 9 poolt 8 mm läbimõõduga survevoolikusse 13, millest suubub pihusti käepidet moodustava 8 mm läbimõõduga terastorude 14 ja 15, ühendusmuhvi 16 ning survevooliku 17 kaudu tagasi paaki 1. Selline kuuma konserveeriva aine ringlus väldib hangumist voolikutes ja võimaldab töötada ka külmade ilmadega. Konservaat ringleb voolikutes survega 2—2,5 kg/sm², survet reguleeritakse reduktsiooniklapi 18 abil. Pumba ja paagi vahel on kaitseklapp 19, mis avaneb survele 5 kg/sm². Avades kraani 20, väljub pihustist 21 kuum hästi pihustatud petrolaatum, mis suunatakse konserveeritavatele pindadele. Pihustieelseks kraaniks 20 kasutatakse lüpsimasina «Impulss» vaakuumkraani. Pihustiks 21 on taimekaitse pritsi OCIII-15 pihusti.

Mootorit toidetakse kantava kummikaabliga ШППС3××1,5+1×0,75 jõupistikuga pesast. Et faasid võivad pistiku pesades paikneda erinevalt, ja et anda pumbale alati õiget pöörlemise suunda, kasutatakse mootori käivitamiseks reversiivset lüliti 22. Küttekehade lülitiks on bimetaallkaitsmega lüliti АБ-25 (220 V 15 A) 23. Küttekehasid toidetakse nulli ja faasi vahelise pingega, kusjuures lüliti viiakse läbi faas.

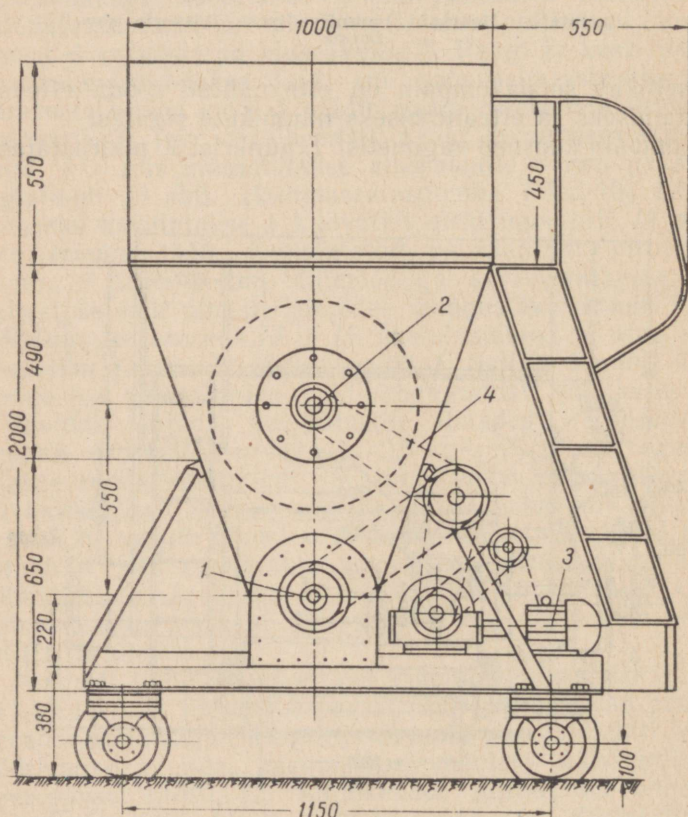
Kogu agregaat on asetatud kahele rattale ja juhtraua 24 abil on seda hõlbus lükata konserveerimist vajavate masinate juurde. Töösendis toetub ta tugijalale 25.

segajast 3, sööda etteandmise teost 4, elektrimootorist 5, reduktorist 6 ja ülekannetest 7.

Punker on valmistatud 3 mm paksusest lehtterasest ja mahutab ca 2800 kg sööta.

Pudrustaja-segaja varustatakse labadega.

Sööda täiendav pudrustamine ja segamine toimub ka sööda etteandmise teo abil.

Joonis 2. Söödakombaini külgvaade.

1 — sööda etteandmise tigu; 2 — pudrustaja-segaja; 3 — elektrimootor; 4 — ülekanded.

Elektrimootori võimsus on 1,8 kW, pöörete arv 940 p/min. Elektrimootori toitejuhe on riputatud rõngastele, mis on lukitud vahekäigu kohale kinnitatud trossile. Reduktiori ülekandearv on 1:20.

Kombain on varustatud elektrilise lülitiga, millega muudetakse elektrimootori pöörlemise suunda ja sellele vastavalt pöörlevad pudrustaja-segaja, sööda etteandmise tigu ning muutub ka kombaini töötamine kas ühte- või teistpidi.

Tööprotsess toimub järgmiselt: pärast punkri täitmist kartulitega suletakse täiteava ja aurutorustiku kaudu juhitakse aurukatlast aur punkrisse, kusjuures tsentraalse aurutoru külge on keevitatud kolm harutoru, mille otsad ulatuvad teo lähedusse (sellest 25 mm võrra kõrgemale). Pärast kartulite aurutamist käivitatakse pudrustaja-segaja ja lisatakse punkrisse jõusööt, heinajahu ja vesi ning jätkatakse aurutamist ja ühtlasi segamist. Vadaku, lõssi jm. lisamise järel segatakse sööta veel 2—3 minutit ning pärast jahenemist antakse sööt ette.

Söödakombain liigub söötlas rõöbastel kiirusega 14 m/min. ja täidab teo abil söödakünad, milleks on vaja sidur hoovaga sisse lülitada ja avada sööda väljalaskmise siibrid.

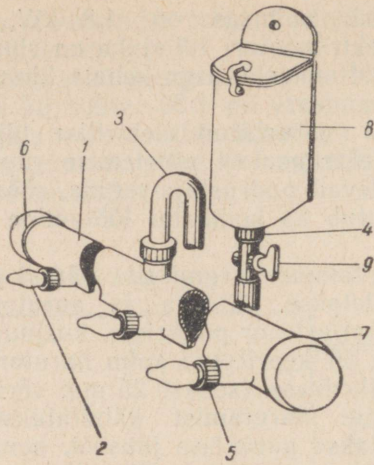
Kombainiga saab korraga valmistada ja ette anda 2800 kg sööta, millest jätkub 600 seale. Sööda ettevalmistamiseks ja etteandmiseks kulub aega 3,5 tundi.

PÖRSASTE SÖÖTMISE SEADELDIS

Autor: Keila Ehitusvalitsuse endine insener A. Uibo

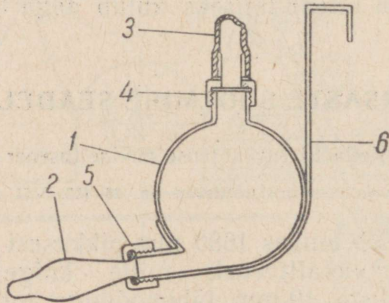
Ratsionaliseerimistunnistus nr. 20 (13. VII 63. a.)

Seade koosneb umbes 1680 mm pikkusest ja 70—80 mm läbimõõduga metalltorust, mille külge kinnitatakse 120-mm vahedega 19-mm läbimõõduga toru luttide paigaldamiseks (vt. joonist 1 ja 2). Lutid 2 paigaldatakse spetsiaalsete kapslitega 5. Toru 1 otsad on keermetatud ja need suletakse kapslitega 6 ja 7, mis avatakse puhastamiseks ja desinfitseerimiseks. Toru 1 ühendatakse toidupaagiga 8, mille maht on kuni kolm liitrit, kummi-

Joonis 1. Põrsaste söötmise seadeldis.

1 — toru; 2 — lutt; 3 — kummivoolik; 4 — keermestatud kapsel; 5; 6 ja 7 — sulgemiskapslid; 8 — toidupaak; 9 — kraan.

Joonis 2. Põrsaste söötmise seadeldis otsvaates.

1 — toru; 2 — lutt; 3 — kummivoolik; 4 ja 5 — sulgemiskapslid; 6 — kinnituskonks.

vooliku 3 abil. Kummivooliku hõlpsamaks lahtivõtmiseks (pesemiseks) on mõlemad otsad varustatud keerrestatud kapslitega 4 (vt. joonis 2). Toidupaagi alla on paigaldatud kraan 9 toidu pealevoolu reguleerimiseks (vt. joonis 1). Et vältida kõrvaliste olluste sattumist toidu hulka, on paak pealt suletud kaanega. Seadet saab paigutada ühest sulust teise. Selle võib kinnitada vastavate konkude 6 abil sulgude piiretele. Seadme kaal on 3,7—4,0 kg. Valmistamise kulud on minimaalsed. Seade on soovitatav katta nii seest- kui väljastpoolt rauamennikuga. Seeria- viisilisel tootmisel on kasulikum valmistada seade plast- massist. Toidupaagiks võib kasutada elektrisoojendusega boilereid (väiksemamahulisi), millega tagatakse põr- sastele ühtlane soe toit. Seadme juures võib kasutada tava- lisi imikulutte.

TRAKTOR-SÖÖDAVEOK

Autorid: Tartu tootmisvalitsuse V. I. Lenini nime- lise nädissovhoosi peainsener K. Ignatov ja remondi- töökoja juhataja E. Kitsel

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 23 ja nr. 24 (13. VII 63. a)

Juurutatud Tartu tootmisvalitsuse V. I. Lenini nimeli- ses nädissovhoosis.

Traktor-söödaveok koosneb hermeetiliselt suletavast paagist 2 ja segajast 7. Viimase ülesandeks on vältida sööda settimist vedamise ajal, samuti voolab ühtlane segu paremini paagist välja.

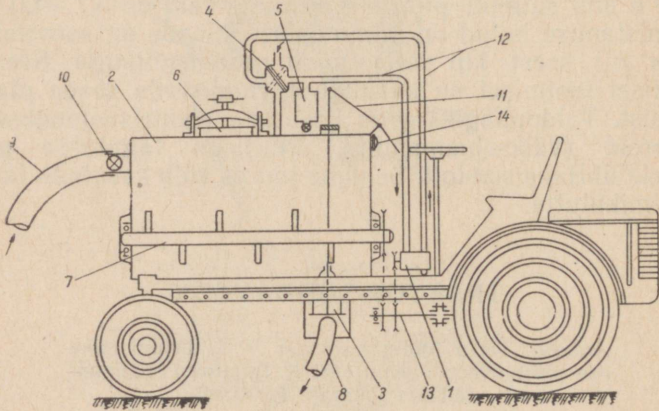
Paagi 2 esiküljel on kraaniga 10 varustatud toru ja kummist voolik 9 sööda sisseimemiseks (voolikuna kasu- tatakse tuletõrje lainelist imemisvoolikut).

Paagi 2 alumises osas on siibriga 3 varustatud sööda- väljalaskevoolik 8. Siibri avamiseks on paagil traktoristi käe ulatuses vastav hoob 11.

Traktor-söödaveoki paagi pesemiseks, samuti lõssi vedamiseks lähedal asuvast piimatööstusest on paak 2 varustatud luugiga 6.

Vaakuumpumbana 1 on kasutatud lüpsimasina «Impulss» vaakuumpumpa RK-63 (tootlikkus 30 m³ tunnis). Vaa- kuumpump 1 on kinnitatud traktori raamile.

Ülekanne vaakumpumbale 1 ja segaja võllile 7 antakse traktori jõuvõtuvõlli pikenduselt 13 kiilrihmade abil. Vaakumpump on paagiga 2 ühendatud imemis- ja survetorude 12, settepaagi 5 ja ümberlülituskraani 4 kaudu. Paagi 2 täitumist jälgitakse vaateklaasi 14 kaudu. Paagi maht on 1,2 m³ (mahutab kuni 1100 kg sööta).

Joonis 1. Traktor-söödaveok.

1 — vaakumpump; 2 — paak; 3 — söödaväljalaskesiiber; 4 — ümberlülituskraan; 5 — settenõu; 6 — hermeetiliselt suletav luuk; 7 — söödasegaja; 8 — voolik sööda laskmiseks künalesse; 9 — sööda paaki imemise voolik; 10 — kraan; 11 — söödaväljalaskesiibri juhtimishoob; 12 — vaakumpumba torustik; 13 — jõuvõtuvõlli pikendus; 14 — vaateklaas.

Söödaveopaaki sööda imemine ja väljasurumine toimub järgmiselt: joonisel 4 näidatud ümberlülituskraani 4 (kolme joonega) märgitud asendi puhul imetakse vaakumpumpa välisõhk ja surutakse see survetoru ning sama kraani kaudu paaki 2. Selle tulemusena on paagis 2 ülesurve ning hoovaga siibrit 3 avades lastakse vooliku 8 kaudu sööt künalesse.

Kui asetada ümberlülituskraan 4 asendisse, mis vastab joonisel 4 märgitud kahele punktiirjoonele, imeb vaakumpump õhu paagist ning juhib selle survetoru ja

ümberlülituskraani 4 kaudu süsteemist välja. Kui nüüd asetada voolik 9 söödasegamisvanni ning avada kraan 10, siis imetakse sööt paaki. Nimetatud traktori ülesandeks on peale sööda- ja lõssivedamise ka teiste lisa-söötade kohalevedamine.

Sööda etteandmise tehnoloogiline protsess kulgeb järgmiselt.

Traktor-söödaveok sõidab söödakööki sisse. Voolik 9 asetatakse söödasegamisvanni ning paak imetakse 6—7 minutiga täis. Siis sõidab traktor sigalasse ja vaakuum-pumba abil surutakse sööt paagist künadesse.

TÜÜPPROJEKT 82 JÄRGI EHITATUD SIGALA KOMPLEKSNE MEHCHANISEERIMINE

Autor: Viljandi tootmisvalitsuse Heimtali sovhoosi
direktor H. Üts

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 38 (25. XII 1963. a.)

Juurutatud Viljandi tootmisvalitsuse Heimtali sov-
hoosis

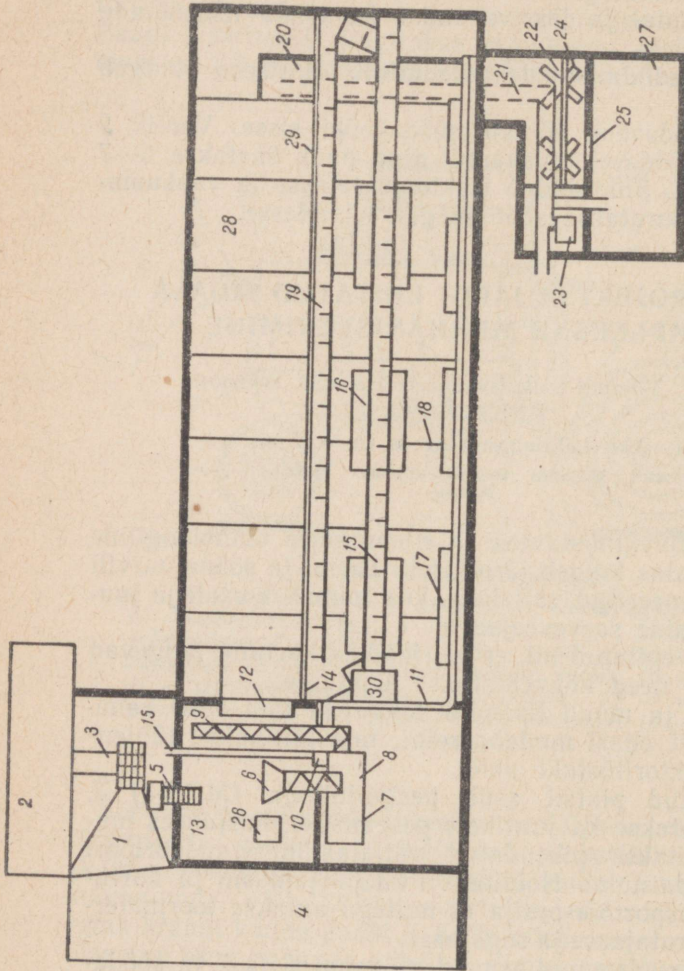
Söötade ettevalmistamise ja etteandmise tehnoloogiline protsess sigalas kulgeb järgmiselt: kartul ja söödajuurvili tuuakse betoneeritud väljakule, kus toimub kartuli ja juurikate pesemine surveveejoaga.

Väljak on ehitatud nii, et juurikad ja kartulid langevad restile, kust need kühveldatakse hoidlasse.

Pesuveed ja muud lisandid langevad läbi resti kanalisse ja sealt edasi mudabasseini, mis täitumisel tühjendatakse traktoritõstuki abil.

Betoneeritud platsil asub pesija-lõikaja (MPK-5) 3, mida kasutatakse ka juurikate pesemiseks, kusjuures juurikad laaditakse pikendatud väljalaadimistransportööri abil jõusöödaruumi. Hoidlas on ka pastamasin ja kartulite tigutransportöör-pesija 6, millega antakse toormaterjal edasi aurutajasse ja segajasse.

Hoidla kõrvalruumis asuvad söödaaurutaja 7 ja söödasegaja 8, mis on valmistatud koondise «Eesti Põllumajandustehnika» Viljandi rajooniosakonnas. Aurutaja on söödasegaja kohal, kusjuures aurutajast langevad kartulid kartulimuljusse ja sealt edasi segajasse.

Joonis 1. Sigala skeem.

1 — pesemise väljak; 2 — mudabassein; 3 — kanal; 4 — betoneeritud plats; 5 — pesija-
 lõikaja MPK-5; 6 — tigutransporditõrpesija; 7 — kanal; 8 — söödaaurutaja; 9 — sööda-
 segaja; 10 — transporttõr; 11 — söödapump; 12 — söödatõrustik; 13 — söödaaurutaja; 14 —
 aurutootja KB-200; 15 — soojavee boiler; 16 — sööda etteandmise õõtslatti-transporttõr;
 17 — täiendavad söödakünad; 18 — vaheväravad; 19 — sönniku kraap-
 transporttõr; 20 — sönnikukanal; 21 — vedelsönniku torustik; 22 — sönniku kogumise
 bassein; 23 — sönnikupump; 24 — sönnikusegaja; 25 — vedelsönniku tagasilaske silber;
 26 — söödapasta valmistamise masin; 27 — sönnikuhooldia; 28 — sigade magamisasemed;
 29 — eralduspruss; 30 — söödapunker.

Jõusööt asub 5—7-tonnise mahutavusega koonilise põhjaga jõusöödahoidlas, kust jõusööt antakse segajasse tigu-transportööri 9 abil, mis on varustatud jahu mõõtmise seadeldisega.

Sooja vett saadakse boilerist 14, kusjuures vesi soojendatakse auruga.

Segajas valmistatud sööt antakse pumba 10 abil torustiku 11 kaudu sööda eelpunkrisse 30, kust sööt langeb siibri avamisel õotslatt-transportöörile 15.

Õotslatt-transportöör viib sööda künadesse 16, kusjuures iga küna kohal on kaks avatavat siibrit.

Sead pääsevad söödakünade juurde mõlemalt poolt.

Juhul, kui sead ei mahu sööma õotslati all olevatest künadest, siis kasutatakse abikünasid 17, kuhu sööt juhitakse torustiku kaudu.

Söödapumbast hargneb veel teine torustik, millega sööt juhitakse kõrvalasuvasse sigalasse.

Sigalas on 8 sulgu, mis eraldatakse omavahel metallist vaheaedade ja väravatega.

Suuremate masinate ja seadmete rikete korral saab sööta ette anda künadesse käsikäruudega.

Sulgudes on sigadel turbamadratsiga kaetud magamisase eraldatud puitprussiga, millega muudetaksegi magamisaseme suurust vastavalt sigade arvule selliselt, et sead mahuvad täpselt magama ja ruumi üle ei jää.

Seetõttu püsib sigade magamisase puhas ja kuiv vähemalt kuu aega.

Sõnnik eemaldatakse ja hoitakse vedelal kujul, millel on mitmed eelised võrreldes tavaliste sõnnikukoristamise viisidega, nagu vee lisamine sõnnikule, mis vähendab selles lämmastiku ja orgaanilise aine kadu ligemale poole võrra. Samuti saab anda kasvuperioodil rühvelkultuuridele orgaanilist väetist vedelal kujul, mis annab tunduvald enamsaake ja lihtsustab mineraalväetiste kasutamist, kuna neid võib segada vedela sõnniku hulka jne.

Sõnnik eemaldatakse kraaptransportööriga 19, mille üks haru läheb turbamadratsi eest ja teine söödakünade alt. Seejuures lükatakse sõnnik laia roobiga kraaptransportöörile, mis viib selle kanalisse 20. Kanalil on nii suur kalle, et sõnnik koos virtsaga langeb isevalgumise teel kogumisbasseini 22.

Paremaks sõnniku valgumiseks saab settinud virtsa pumbata hoidlast kanalisse, millega ühatakse sõnnik kanalist välja.

Kogumisbasseinis 22 olev sõnnik segatakse segajaga 24 ühtlaseks seguks ja pumbatakse pumbaga 23 sõnniku-hoidlasse 27, mis mahutab ca 400 m³ vedelsõnnikut.

Väljavedamisel lastakse vedel sõnnik kogumisbasseini, kuhu lisatakse vajalikul hulgal mineraalväetisi ja segatakse segaja abil ühtlaseks seguks. Hoidlas sõnnik setib ning enne väljavedamist segatakse vedel sõnnik hoidlas suruõhu abil, milleks kasutatakse kompressorit. Külmutamise vältimiseks on sõnnikuhoidla pealt kaetud katus-laega.

Sigalas tuleb 1000 nuumiku söötmise ja hooldamisega toime 1—2 töolist.

ELEKTRILISTE SOOJUSPLAATIDE KASUTAMINE PÖRSASTE ÜLESKASVATAMISEL

Autor: Eesti NSV Teaduste Akadeemia Eksperimenditaalbioloogia Instituudi aspirant **R. Pork**

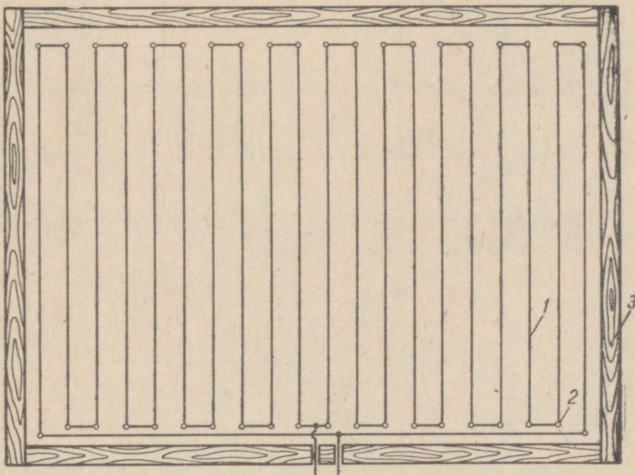
Ratsionaliseerimistunnistus nr. 45 (25. XII 1963. a.)

Juurutatud Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudi Simuna sovhoosis.

Soojusplaat koosneb tollistest laudadest valmistatud laudkastist (60×90), kuhu valatakse 2—3 sm paksune betoonikiht. Enne betoonisegu kasti valamist kinnitatakse 1,5 sm kõrgusele kasti põhjast naeltele sirgeks tõmmatud 3,8—4 m pikkune elektrispiraal.

Soojusplaati toidab 36 voldine pingeline, mida annab vooluringi lülitatud tavaline 1,5 kW võimsusega transformator.

Plaadi temperatuur pinnal on +25—+30° C, mida on võimalik muuta elektrispiraali pikkuse või pingeline muutmise pingeregulaatori abil.

Joonis 1. Elektrispiraali mähkimise skeem.

1 — elektrispiraal; 2 — papinaelad; 3 — laudkast.

STATSIONAARSED BETOONPÖRANDATEGA POEGIMISVÄLJAKUD

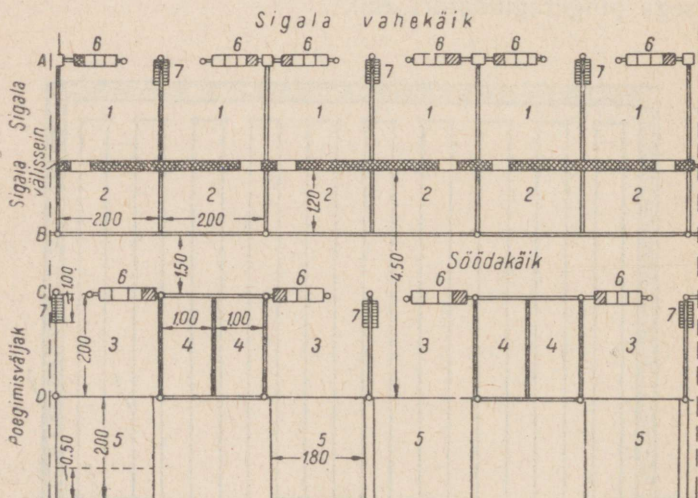
Autorid: Võru tootmisvalitsuse juhataja H. Aru ja sama tootmisvalitsuse peainsener L. Kalamees

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 29; 30 (23. XII 1963. a.)

Juurutatud Võru tootmisvalitsuse Sõmerpalu, Rõuge jt. majandites.

Poegimisväljakud võimaldavad suurendada emiste poegimiskohtade arvu kevadisteks ja suvisteks poegimisvõudeks. Neid saab ehitada iga tüüpi sigalate juurde ja nendel on laagritega võrreldes rida eeliseid.

Näiteks on kergem läbi viia desinfitseerimistöid, kuna suluvõred ja onnid valmistatakse monteeritavate kilpidena; statsionaarsetel väljakutel saab töid paremini mehhaniseerida. Peale selle on võimalik sellist väljakut kergesti kohandada ka vabade emiste, 2—4-kuiste põrsaste jt. sigade hoidmiseks.

Joonis 1. Poegimisväljaku skeem.

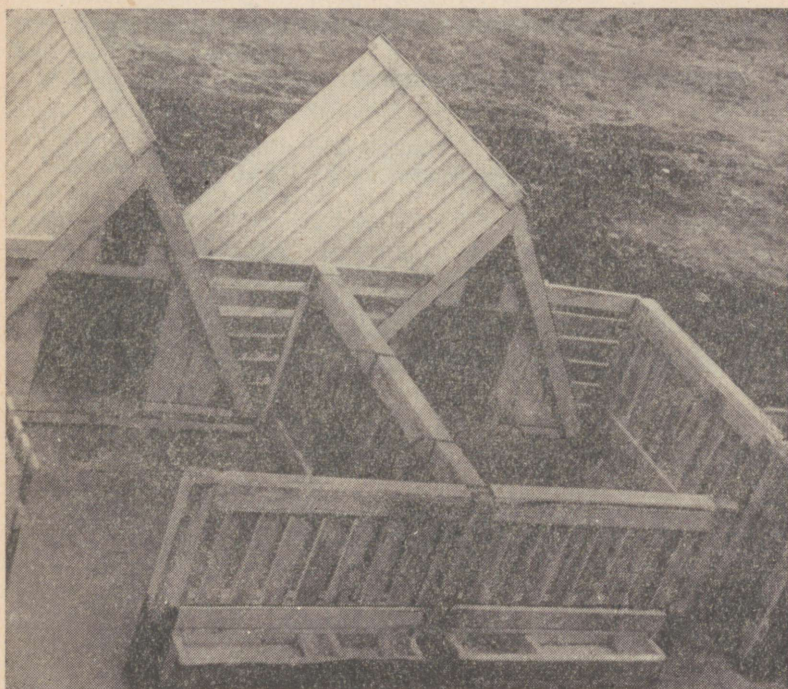
1 — emiste sulud; 2 — põrsaaiaid; 3 — emise sulg; 4 — põrsaaiaid; 5 — emiste onnid; 6 — söödakünad; 7 — haljassöödarestid.

Väljakute rajamiseks tuleb kõigepealt maapind 10 meetri laiuselt hoone ümbert buldooseriga tasandada. Pärast seda veetakse peale 10—20 sm paksune kruusakiht, millele valatakse 8 sm paksune betoonist kiht, kaldega 0,04 sm hoonest eemale.

Pärast seda kaetakse betoonpõrand asfaltkihiga. Kui viimast ei ole, siis võib peale valada ka 2 sm paksuselt tsementi (vahekord 1:3).

Katuse räästad varustatakse vihmaveerennidega. Vihmavee eemalejuhtimiseks jäetakse betoonpõrandasse 20 sm laiused rennid, mis kaetakse laudkilpidega.

Betoonpõrandaga poegimisväljaku põhimõtteline skeem on esitatud joonisel 1.

Joonis 2. Poegimisväljaku onnid Võru rajooni Sõmerpalu sovhoosis.

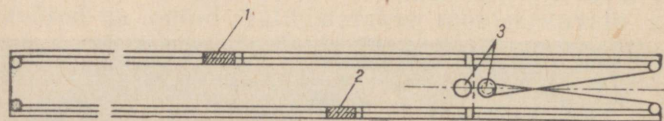
SÖNNIKU KORISTAMINE LEHMALAUDAST MEHHAANILISE KÜHVLI ABIL

Autor: Võru tootmisvalitsuse Mõniste sovhoosi
lukussepp J. Siirak

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 25 (13. VII 1963. a.)

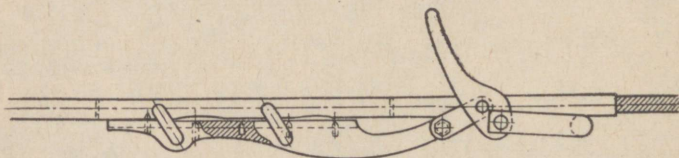
Juurutatud Võru tootmisvalitsuse Mõniste sovhoosis.

Seade koosneb trosside külge kinnitatud kühvlitest ja ajamist. Lauda sõnnikurennid on pikendatud puidust valmistatud kaldrennidega, kust sõnnik langeb veokisse.

Joonis 1. Transportööri skeem.
1; 2 — sõnnikukühvlid; 3 — ajam.

Kühvlid töötavad paaris eri sõnnikurennides, kusjuures need liiguvad vastassuunaliselt. Kühvleid saab eri lukustusseadeldise abil trossiga ühendada ja lahutada. Sellisel viisil sõnniku koristamiseks kulub aega ca 2 tundi.

Joonis 2. Lukustusseade.

KRAAPTRANSPORTÖÖRI TCHK-2,0 TÄIUSTAMINE

Autor: Rapla tootmisvalitsuse Purila sovhoosi peainsener **L. Mägi**

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 43 (25. XII 1963. a.)

Juurutatud Rapla tootmisvalitsuse Purila sovhoosis.

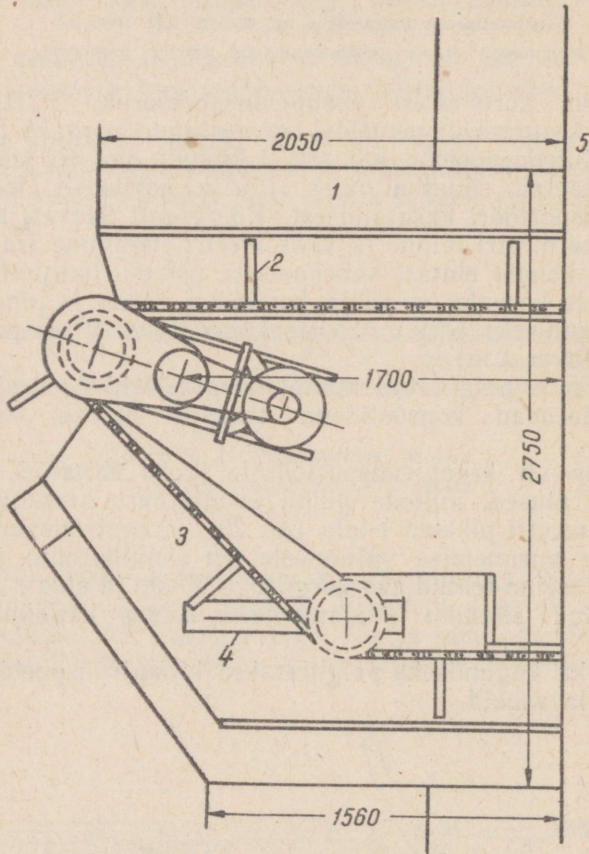
Sõnniku koristamise kraaptransportööride TCHK-2,0 senistel kasutamiskogemustel on osutunud nõrgaks lüliks selle kaldtransportöör, mis talvel külmub ega vii korralikult vedelat sõnnikut üles. Purila sovhoosis loobuti kaldtransportööri kasutamisest. Kõigepealt kaevati lauda otsa kahe meetri laiune ja kahe meetri sügavune tranšee. Tranšee kohale ehitati kahepoolsete ustega juurdeehitus.

Tranšee kõrvale on põhja koguneva virtsa ja pinnasevee kogumiseks ehitatud virtsakaev (laius 2 m, pikkus 3 m, sügavus 1 m).

Piki lauta paigutatud kraaptransportöörid koos ajamitega ulatuvad konsoolidena tranšees olevate veokite kohale.

Selleks on kraaptransportööride jaoks ehitatud spetsiaalsed alused, millede puhul kasutatakse armatuuriks nelja 5 meetri pikkust I-tala (nr. 20). Kraaptransportööri kraapide purunemise vältimiseks on sõnnikurenni jaoks lauda otsseina tehtud ava kõrgusega 30 sm ja aluste otsad varustatud sõnniku allalangemise kohas kallakpindadega.

Sõnniku kogumiseks paigutatakse kraaptransportööride otste alla veokid.

Joonis 1. Pikendatud horisontaaltransportöör.
 1 — konsoolplatvorm; 2 — transportööri laba;
 3 — sõnnikurenn; 4 — pingutusseade; 5 — lauda
 sein.

SÖNNIKU KORISTAMISE MEHHAANISEERIMINE
VEISELAUDAS

Autor: Rakvere tootmisvalitsuse R. Pälsoni nimelise
sovhoosi direktor V. Lehtla

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 40 (25. XII 1963. a.)

Juurutatud Rakvere tootmisvalitsuse R. Pälsoni nime-
lises sovhoosis.

Sõnniku koristamise mehhaniseerimiseks kasutatakse nelja kraaptransportööri ja skreepkoppa.

Lauda keskel on põikkanal, mille sügavus on 1,25 m ja laius 1,80 m ning pikkus 23 m. Kanal on pealt kaetud kahele poole avanevate puitluukidega. Kanalis liigub lõputu trossi abil rööbasteel sõnniku laadimise kühvel.

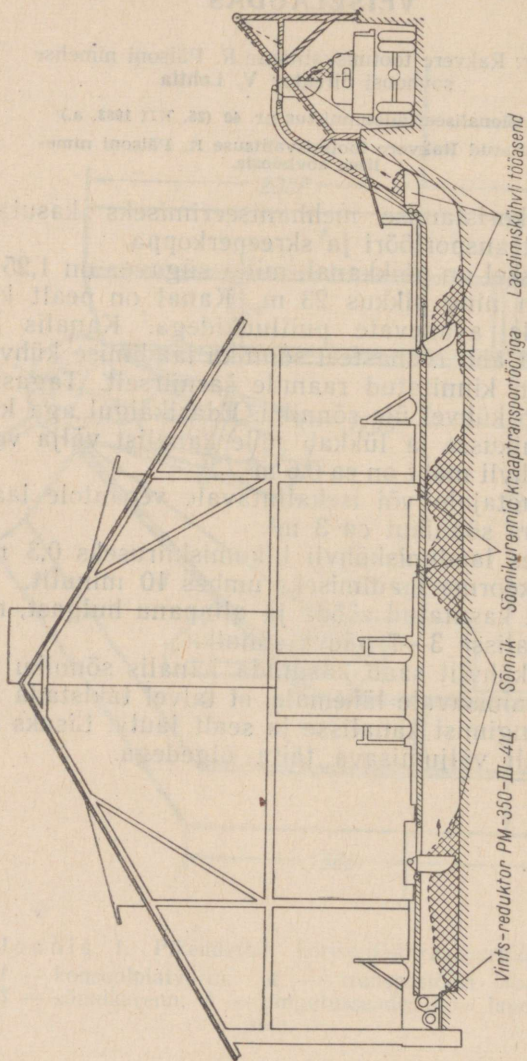
Kühvel on kinnitatud raamile šarniirsel. Tagasiliikumisel libiseb kühvel üle sõnniku. Edasikäigul aga kaevub kühvel sõnnikusse ja lükkab selle kanalist välja veokile. Laadimiskühvli maht on ca 0,6 m³.

Sõnnikulaotajale või isekallutatavale veoautole laadides mahub sinna sõnnikut ca 3 m³.

Arvestades laadimiskühvli liikumiskiiruseks 0,3 m/sek, kulub ühe koorma laadimiseks umbes 10 minutit.

Olenevalt kasutatud sööda ja allapanu hulgast, mahub sõnnikukanalisse 3—7 päeva sõnnik.

Laadimiskühvlit saab kasutada kanalis sõnniku lükkamiseks väljumisavale lähemale, et talvel takistada külma õhu sissetungimist kanalisse ja sealt lauta. Lisaks sellele tuleb kanali väljumisava täita õlgedega.

Joonis 1. R. Pälsoni nimelise sovhoosi sõnniku laadimiskühvli töötamise skeem.

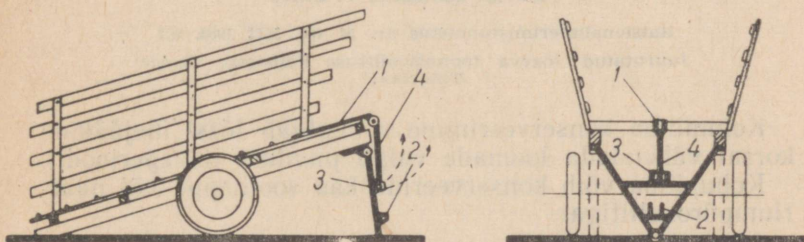
JÄRELVEETAV LOOMADE LAADIMISSILD

Autor: Rakvere tootmisvalitsuse Ed. Vilde nimelise kolhoosi remonditöökoja juhataja **I. Maasik**

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 31 (28. X 1963. a.)

Juurutatud Rakvere tootmisvalitsuse Ed. Vilde nimelises kolhoosis

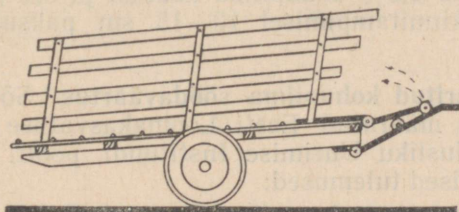
Laadimissild koosneb alusraamist, platvormist, kaitsevõredest ja tiislist. Alusraami ehitamisel kasutatakse vanu auto rattaid (läbimõõt 95 sm).

Joonis 1. Järelveetav loomade laadimissild tööasendis.

1 — vedruleht; 2 — tugi; 3 — tugi; 4 — ühendusraud.

Rataste vahelaisus on 1,4 m ja platvormi pikkus 3,4 m. Kaks alusraami pikiprussi (12×8 sm) kinnitatakse poltidega teljele. Kaitsevõrede toed on valmistatud 45×45 mm nurkrauast. Tiisel on varustatud liigendiga, mis võimaldab seda laadimise ajal alla lasta. Nii jääb allalastud tiisel ühtlasi toeks.

Joonis 2. Järelveetav loomade laadimissild transpordiasendis.

Loomade laadimise ajaks tuleb auto tagumine luuk alla lasta laadimissilla platvormile. Laadimissilla autopoolse otsa kõrgus on tasasel pinnal veoauto ГАЗ-51 puhul umbes 1,05—1,10 m, auto ЗИС-164 jaoks 1,25—1,30 m.

KOHUPIIMA KONSERVEERIMINE

Autor: Jõgeva tootmisvalitsuse kolhoosi «Helge Tulevik» zootehnik V. Lilles

Ratsionaliseerimistunnistus nr. 51 (25. XII 1963. a.)

Juurutatud Jõgeva tootmisvalitsuse kolhoosis «Helge Tulevik».

Kohupiima konserveerimine võimaldab lõssi ülejääkide korral vähendada loomade valgu puudust talveperioodil.

Kohupiima võib konserveerida kas soolhappe või naatriumpürosulfitiga.

Konserveerimine soolhappega. Kohupiim konserveeritakse 5% soolhappelahusega 200 liitristesse puust tünni-
desse, kusjuures soolhappelahus moodustab 25—30% kohupiima kogusest.

Igale 15 kg kohupiimale (s. o. kohupiima kihile) valatakse 5 liitrit lahust ja tambitakse puust nuiaga kinni. Täistambitud tünnis peab lahus katma kohupiima, kusjuures lahusele puistatakse naatriumpürosulfiti kiht.

Konserveerimine naatriumpürosulfitiga. Kohupiim konserveeritakse tünnidesse või kottidesse. Naatriumpürosulfit moodustab 0,5% kohupiima kaalust ja see puistatakse kohupiima kinnitampimisel 10—15 sm paksuste kihtide vahele.

Konserveeritud kohupiima söödaväärtus. Söödaväärtus on kindlaks määratud Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku Uurimise Instituudi poolt, kusjuures saadi järgmised tulemused:

a) konserveerimisel soolhappega läheb ühte söötühikuisse 2,4 kg kohupiima ja üks söötühik sisaldab 384 grammi seeduvat valku;

b) konserveerimisel naatriumpürosulfitiga läheb ühte söötühikusse 1,8 kg kohupiima ja üks söötühik sisaldab 389 grammi seeduvat valku.

Nimetatud kolhoosis maksis 1 kg kohupiima konserveerimine soolhappega 19 kop. ja naatriumpürosulfitiga 21 kop.

SISUKORD

Taimakasvatuse mehhaniseerimine

1. Adrakorpuse ja -terade tugevdamine	5
2. Põllutasandaja	6
3. Kartulipanemismasina täiustamine	9
4. Kartulivao külgede äestamise äkked	11
5. Heinakoormatõstja	12
6. Seade timutiseemne eraldamiseks ja kogumiseks rukki koristamisel kombainiga CK-3	14
7. Suhkruppeedikombaini KC3-1 täiustamine viljalaadimistransportööriga	16
8. Sügavväätamise puurid	18
9. Mahakantud kombainide C-4 ja C-4M baasil tõstuk-laadija ehitamine	20
10. Laadija ПУ-0,6 baasil töötav roop kartulikuhtjalt mulla mahatõmbamiseks	21
11. Põllutööriistade ja masinate konserveerimisagregaat	23

Loomakasvatuse mehhaniseerimine

1. Iseliikuv söödakombain	25
2. Põrsaste söötmise seadeldis	27
3. Traktor-söödaveok	29
4. Tüüpprojekt 82 järgi ehitatud sigala kompleksne mehhaniseerimine	31
5. Elektriliste soojusplaatide kasutamine põrsaste üleskasvatamisel	35
6. Statsionaarsed betoonpõrandatega emiste poegimisväljakud	36
7. Sõnniku koristamine lehmalaudast mehhaanilise kühvli abil	38
8. Kraaptransportööri TCHK-2,0 täiustamine	39
9. Sõnniku koristamise mehhaniseerimine veiselaudas	41
10. Järelveetav loomade laadimissild	43
11. Kohupiima konserveerimine	44

PROVINCIAL GOVERNMENT

IN THE PROVINCE OF

WEST BENGAL
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE

THE GOVERNMENT
OF THE PROVINCE OF
WEST BENGAL
MADRAS PROVINCE

IN THE PROVINCE OF
WEST BENGAL
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE
MADRAS PROVINCE

1911

РЕФЕРАТИВНЫЙ СБОРНИК

На эстонском языке

Бюро научно-технической информации
Министерства производства и заготовок
сельскохозяйственных продуктов
Эстонской ССР
Таллин, ул. Лай, 39

Toimetaja E. Narusk
Tehniline toimetaja B. Rohtma
Korrektor S. Annus

Ladumisele antud 7. III 1964. Trükkimisele
antud 21. IV 1964. Paber 54×84, 1/16. Trüki-
poognaid 3,0. Tingpoognaid 2,46. Arvestus-
poognaid 2,19. Trükiarv 3000. Tell. nr. 1787.
MB-63782. Trükikoda «Kommunist», Tallinn,
Pikk t. 2.

Tasuta

TASUTA

A-25790

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00358162 8